

von oben (Gegens. अधस्तात्): उपरिष्ठात्तुज्जा वधेन RV. 9,91, 4. AV. 4, 40, 7. विश्वे देवा उपरिष्ठादुब्धत्ता यज्ञोत्सा 8,8,13. उपरिष्ठादाव्यस्याभि-
धारयति ÇAT. Br. 1,6,1,21. 2,3,12. पुरुष उपरिष्ठात्प्रनतितिष्ठति 13, 3, 4. 4, 4, 1. 1. KHAND. UP. 7,25, 1. नाधस्तात्तुपरिष्ठाच्च गतिर्नाप्सु न चा-
म्बरे । कस्यचित्सज्जते ऽस्माकम् R. 4,28,26. 5,73,17. — b) hinten (Ge-
gens. पुरस्तात् TS. 2,6,1,3. ÇAT. Br. 1,4,1,37. 9,1,1,25. उपरिष्ठाद्यन्तण
1,7,2,19. 3,8,1,16. NIR. 1,4. in einem Spruche, Buche u. s. w. weiter-
hin, später, im Folgenden 15. 2,13. 7,9. Suçr. 1,24,20. — c) nachher,
später; Gegens. पुरस्तात् KHAND. UP. 5,2,2. अधस्तात् JAGN. 1,106. — 2)
praep. a) über, auf, hinab auf; mit dem acc.: नेदेनमुपरिष्ठात्प्राप्ता रत्नो-
त्सवपश्यान् ÇAT. Br. 1,2,1,16. 7,1,20. 5,2,1,21. 12,4,3,10. mit dem
gen.: उपरिष्ठात्कीर्त्तिः 5,4,1,14. 8,5,1,16. उपरिष्ठाच्च वृत्तस्य बलाका सं-
न्यलीयत MBh. 3,13654. तस्योपरिष्ठाव्यपतत् R. 5,3,16. 4,44,123. H.
1326, Sch. — b) hinter, mit dem gen.: पुरस्तात्प्राप्त्या अन्त्यद्वयेऽप्युपरि-
ष्ठाद्व्यत् TS. 3,4,1,3. 4. 6,3,2,4. यत्तस्य ÇAT. Br. 1,9,1,1. 5,3,2,1. 12,
3,5,12,13. त्रिप्रस्योपरिष्ठाडुभयतः कूर्चः Suçr. 1,348,12.

उपरिष्ठाद्वृत्ति (उ° + वृ°) f. N. eines Veda-Metrums KHANDAS in
Verz. d. B. H. 100,5. COLBR. Misc. Ess. II,132.

उपरिसेद् (उ° + सद्) adj. oberhalb sitzend, — wohnend VS. 9,35,36.
KĀVYA-Rec.: उपरिषद्.

उपरिसेय (उ° + स°) n. das Sitzen in der Höhe ÇAT. Br. 5,2,1,22.
4,4,1.

उपरिस्पृग् (उ° + स्पृग्) adj. emporragend: उपरिस्पृशं मेघं चेतारम-
धिरात्मकम् RV. 10,128,9.

उपरीतक (von उपरि + इत्) m. eine bes. Art coitus: एकपादमूरी कृ-
त्वा द्वितीयं स्कन्धसंस्थितम् । नारी कामयते कामी बन्धः स्यादुपरीतकः
(v. l. विपरीतकः) ॥ इति रतिमञ्जरी । ÇKDR.

उपद्रूपक (उप + द्रृ°) n. ein Drama von untergeordneter Gattung, von
dem 18 Arten aufgezählt werden SĀH. D. 276.

उपरोध (von रुध् mit उप) m. Versperrung, Obstruction, Hemmung,
Störung, Beeinträchtigung: मार्गोपरोध Suçr. 1,90,12. गलाप° 308,16. प-
द्मोप° 2,338,5. 513,9. शरत्प्रमृष्टाम्बुधरोपरोधः शशीव RAGH. 6,44. उपरोधं
कृतवती न विसर्जितवत्यसि MBh. 3,13670. अयेषामपि भैद्योपलब्धिनिं
वृत्तुपरोधं करोषि 1,706,713. निद्रोपरोध 5837. अनुग्रहः खलूपरोधः VIKR.
44,12. विवेकोप° PRAB. 23,10. कार्यज्ञा कार्योपरोधं मे परिक्रति ÇĀK.
90,12. तपोवनोप° 30,9. तपोवननिवासिनामुपरोधा मा भूत् 8,9. उपरोध-
कारिन् Störung verursachend 60,18. उपरोधा भवेद्स्माकं तपसः कृते
MBh. 13,997. भृत्यानामुपरोधेन M. 11,10. तेषामनुपरोधेन 2,236. अनुपरो-
धतः ohne Jmd zu nahe zu treten 4,32. फलानुपरोधेन PĀR. GRHJ. 2,17.

उपरोधक (wie eben) n. inneres Gemach ÇABDAR. im ÇKDR. — Vgl.
2. अधरोध 3.

उपरोधन (wie eben) n. Hemmniss R. 5,81,17.

1. उपरोधिन् (wie eben) adj. gāṇa ग्राह्यादि zu P. 3,1,134. versper-
rend, hemmend: मुखोपरोधि वृत्तिं हि राज्ञाम् RAGH. 18,17.

2. उपरोधिन् (von उपरोध) adj. gehemmt: अन्तर्वाप्योपरोधो गदितम्
ÇĀK. 81, v. l.

उपर्यासन (उ° + आ°) n. das Sitzen in der Höhe KĀTJ. ÇR. 16,1,29.

उपल 1) m. SIDDH. K. 230, b, 7. TRIK. 3,3,4. a) Stein AK. 2,3,4. H.

1036 (nach dem Sch. auch n.). an. 3,625. MED. I. 62. VAIĠ. zu KIR. 9,2.
VS. 23,8. NIR. 6,5. M. 11,167. JĀGṆ. 3,36 (STENZLER: Edelstein). MBh.
3,9970. समुदोपलाः (शतघ्नीः) 16353. INDR. 1,6. Suçr. 1,67,5. 99,9. 238,
8. PĀNĀT. I. 107. ÇĀK. 14. MEGH. 19. ÇRṆĠARAT. 3. wie andere Synonyme
unter den मेघनामानि NAIGH. 1,10. — b) Edelstein H. an. MED. VAIĠ.
Kann aus अरुणोपल und ähnlichen Bezeichnungen von Edelsteinen ge-
folgt worden sein. — 2) f. उपला a) der obere, kleinere Mühlstein
(der auf der दृषद् liegt) ÇAT. Br. 1,1,1,22. 2,1,14,17. 2,2,1,1. 4,1,41.
KĀTJ. ÇR. 2,3,8. 4,15. ĀÇV. GRHJ. 4,3. Vgl. सितोपला. — b) = शर्करा (hat
verschiedene Bedeutungen) AK. 3,4,201. H. an. 3,626. MED. VAIĠ. =
दृषत्पुत्र kleiner Stein VAIĠ. — Vgl. उपर् 2, a.

उपलक (von उपल) m. Stein: वैदूर्योपलक Suçr. 2,336,17.

उपलक्तक (von लत् mit उप) adj. 1) wahrnehmend: मेधावी वाक्यदुः
प्राज्ञः परचितोपलक्तकः । धीरो यथोक्तवादी च एष हूतो विधीयते ॥ KĀN.
106. — 2) bezeichnend: इह यनुःशब्दे न मन्त्रपरः । किं तु वेदोपलक्तकः
P. 7,4,38, Sch.

उपलक्षण (wie eben) n. 1) das nach-Etwas-Schauen: वेलोपलक्षणार्थ-
मादिष्टो ऽस्मि काश्यपेन ÇĀK. 46,6. — 2) Bezeichnung: अरुणि सुब्रह्म-
एयायाः सर्वोपलक्षणं प्रकृतिवत् KĀTJ. ÇR. 1,7,7. उपसर्गप्रकृणं प्राभ्युपल-
क्षणम् P. 6,3,97, Sch. 8,3,58, Sch. रादिति पदातोपलक्षणार्थम् SIDDH. K.
zu P. 6,3,128. SĀH. D. 12,6,9. 74,19. — 3) das nebenbei-Bezeichnen; eine
Bezeichnung, bei der etwas Anderes noch mit eingeschlossen wird VJUTR.
173. अस्ति नास्तेरुपलक्षणम् H. 247, Sch. ऋणप्रकृणं नियोगोपलक्षणार्थम्
P. 2,1,43, Sch. 7,1,90, Sch. मन्त्रप्रकृणं ब्राह्मणास्याप्युपलक्षणम् 2,4,80, Sch.
1,3,68, Sch. (an den beiden letzten Stellen mit pleonastischem अयि).
— 4) Merkmal: दृष्टमुपलक्षणं तस्य मार्गस्य VIKR. 69,10. 87,11. 123.

उपलक्षितव्य (wie eben) adj. wonach man zu sehen hat: स्वरन्ध्रं प-
रन्ध्रं च स्वेषु चैव परेषु च । उपलक्षितव्यं ते नित्यमेव MBh. 13,211.

उपलधिप्रिय m. der Yak, Bos grunniens RĀĠAN. im ÇKDR. — Wohl
nur eine falsche Form für वालधिप्रिय (wegen seines Schweifes beliebt),
das u. चमर् als Synonym aufgeführt wird.

उपलप्रतिन्न (उ° + प्र°) adj. Steine fugend, — zusammenpassend,
entweder von einer Kunstarbeit mit glänzenden Steinen oder von der
Handhabung der Mühlsteine zu verstehen. NIR. 6,5. कारुरुहं ततो भि-
द्युपलप्रतिष्ठापि नृना RV. 9,112,3.

उपलब्धव्य (von लम् mit उप) adj. wahrzunehmen KĀTHO. 6,13.

उपलब्धार्थ (उपलब्ध, partic. von लम् mit उप, + अर्थ) adj. was man
vernommen hat: आख्यायिकोपलब्धार्था AK. 1,1,5,6. Im ÇKDR. und
bei WILS. als Synonym von आख्यायिका aufgefasst.

उपलब्धि (von लम् mit उप) f. 1) Erlangung TRIK. 3,3,216. H. an.
4,151. MED. dh. 44. MBh. 1,5151. VIKR. 63,11. 73,4. 134. RAGH. 5,56.
8,17. — 2) Auffassung, Wahrnehmung, das in - Erfahrung - Bringen
AK. 1,1,4,10. 3,4,22,212. TRIK. H. 309. an. MED. (मति, ज्ञान). विषयो-
पलब्धि Suçr. 1,312,17. MBh. 3,13465. 14,683. बुद्धिः प्रज्ञोपलब्धिश्च
13,1011 = 14,1085. वर्तिषो° R. 4,38 in der Unterschr. KATHIS. 23,29.
NĀJJA-S. 2,32. SĀHĠHJAK. 8. Z. d. d. m. G. VI, 23, N. 2. VII, 299, N. 4. Wahr-
nehmbarkeit, Vernehmlichkeit: अन्तरव्यञ्जनानामुपलब्धिर्धनिः TS. PRĀT.
2,11.